

In quantum ei convenit descriptio Aristotelica *Lib. 1. Top. cap. m. 11. al. 9.* tradita, quod sit *qvæstio speculatione aut ad expetendum & fugiendum, aut ad veritatem cognitionemque pertinens, idque vel per se, vel quia adjumentum afferat ad aliquid aliud, quod horum altero genere continetur: de qua aut neutram in partem, aut contra plerique ac sapientes sentiunt, aut sapientes contra ac plerique, aut utrique ipsi secum discordant.* Adest enim hic *qvæstio speculatione ad veritatem cognitionemque pertinens, utut non primario per se aut propter se, tamen quia adjumentum affert ad hominis regeniti & irregeniti indolem atque conditionem cognoscendam: de qua Vir quidam, quem debita sapientiæ laude ceteroquin non defraudabimus, contra ac plerique, ne dicam omnes, sentit.* Et ita satis putamus superque explicatum, quoniam in sensu Problema proponere placuerit, quod, uti ratione subjecti Theologicum; ita ratione prædicati Problema Eiusdem & Diversi est, quo nempe *qværitur: An quædam hoc vel isto modo idem sint, an diversa? Qværit namque nostrum Problema: An regenitus & irregenitus homo specie idem sint, an vero specie differant?*

§. VII. Ecquid vero opus est, oggerentem Te audire mihi videor, de eo prolixè disputare? Quod si enim pro problematica hæc materia agnoscitur, Problemata autem *qvæstiones sunt, quas in utramque partem disputare licet: Cur non sua cuique sententia libera relinquatur? Frustraneus itaque, vel saltem supervacaneus labor erit omnis, qui in alterius sententia destruenda, eique contraria adstruenda infusetur.* At verò, primùm quidem in genere notandum ducimus, in eiusmodi exercitiis Academicis, quale hoc nostrum est, quod molimur, vel solius ingenii exercendi proximam haberi rationem posse, etiam si nulla alia in alios inde redundet immediate utilitas, saltem ut animi sui dotes in eo occupatus exploret, quousque se extendant expecturus, ne supra vires olim nitatur. Ad ingenii namque sui culturam quoslibet obligari, probantibus id Juris Naturalis Doctoribus, è quibus videri potest PUFENDORFFIUS, *Lib. II. de Jure Nat. & Gentium, Cap. IV. §. 2. seqv.* in dubium minime vocabitur: ad illam autem meditationibus variis crebroque exercitio opus esse, per ipsam experientiam edocemur omnes. Jam qui ad

B

finem